

Gyakran ismétlődő kérdések Magánnyugdíjpénztári tagság, a TB rendszerbe történt visszalépés

Frissítve: 2011. augusztus **23.**

A frissítés eredményeként a tájékoztató a megjelenése óta felmerült újabb — a jelenleg legaktuálisabb — kérdésekkel és az azokra adott válaszokkal, valamint a korábbi válaszoknak az újabb kérdésekkel való összefüggése miatt szükséges kiegészítésével bővült. Ezeket a szövegben a bekezdés bal és jobb oldalán található függőleges vonal jelöli:

Példa az új kérdések, illetve kiegészítések megjelölésére.

A Felügyelet felhívja a volt pénztártagok szíves figyelmét arra, hogy a közbeszédben elterjedt „reálhozam” kifejezés a „hozamgarantált tőke feletti összeg” megjelölésére szolgál, így fog megjelenni a volt tag pénztártól kapott tájékoztatásában is. Ennek megfelelően jelen tájékoztatóban a Felügyelet is a hozamgarantált tőke feletti összeg kifejezést használja.

A visszalépő tag számára járó kifizetés a hozamgarantált tőke feletti összegből és a tagsági jogviszony ideje alatt befizetett (tagi és munkáltatói) tagdíj kiegészítés összegéből áll. A tagdíj-kiegészítés befizetésére azonban nem minden volt pénztártag esetében került sor, ezen összeg megfizetésére tagi vagy munkáltatói döntés alapján volt lehetőség. Amennyiben Ön vagy munkáltatója tagdíj-kiegészítést fizetett a pénztárába, akkor az a tagi kifizetés részeként teljes összegben visszajár az Ön számára.

I. Korábbi jogszabályi rendelkezések alapján visszalépett tagok

(pl. 2009. december 31-ig, a 2009. január 1-jét megelőzően 52. életévüket betöltött, önkéntesen tagságot létesítők; 2010. november 3-ig hatályos rendelkezések alapján a Hszt., Hjt. szerinti szolgálati viszonyban állók)

1. Korábban (pl. 2009. december 31-ig, 52. életévet betöltöttként) volt lehetőségem arra, hogy nyilatkozzak a visszalépésemről. Visszaléptem, de nem kaptam meg a hozamgarantált tőke feletti összeget, mit kell tennem, hogy megkapjam?

A jelenleg hatályos jogszabály a 2011. március 1. napjával visszalépő pénztártagok számára teszi lehetővé (korábbi visszalépések esetén kifizetendő tagdíj kiegészítések mellett) a hozamgarantált tőke feletti összeg részükre történő kifizetését. A korábbi időszakban visszalépett pénztártagok nem tudják a hozamgarantált tőke feletti összeget visszaigényelni.

2. A TB rendszerbe visszautalt összeg nagysága hatással lesz-e a majdani nyugdíjra?

A társadalombiztosítási nyugdíj összegét a mindenkor hatályos TB jogszabályok rendezik, a jelenleg alkalmazandó jogszabályok nem tartalmazzák ilyen rendelkezést.

A jelenleg hatályos nyugdíjszámítással kapcsolatos információk az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság honlapján elérhetők (<http://www.onyf.hu/index.php?module=news&action=show&nid=6850&root=ONYF&rand=0d5e4ad01fb92f206c93f48a5ceb1171>).

II. Hozamgarantált tőke feletti összeg

• Nyilatkozat

1. Hogyan juthattam hozzá a hozamgarantált tőke feletti összeghez?

A volt tag kérhette a kifizetés lakcímeire történő postai kiutalását, bankszámlájára utalását, önkéntes nyugdíjpénztári számlájára történő átutalását, ill. azt, hogy – a társadalombiztosítási egyéni számláján történő jóváírás érdekében – azt a Nyugdíjbiztosítási Alap részére átutalják. Döntéséről írásbeli nyilatkozatot kellett eljuttatnia pénztárához.

A kifizetés módjára vonatkozó nyilatkozatot legkésőbb 2011. május 31-ig lehetett megtenni. A nyilatkozattétel elmaradása esetén az alábbi 4. kérdésre adott válaszban foglaltak az irányadók.

2. A nyilatkozattételhez kötelező volt-e a pénztári nyomtatványt alkalmazni?

A nyilatkozathoz nem volt előírva kötelezően használandó formanyomtatvány. Az írásbeli nyilatkozatnak a pénztári azonosításhoz szükséges személyes adatokon túl az alábbi adatokat kellett tartalmaznia: kifizetés esetén banki átutaláshoz a bankszámlaszámot, postai kifizetéshez pedig azt a címet, melyre a kifizetést kérte. Önkéntes nyugdíjpénztári számlára történő utalásnál a pénztár nevét, adószámát és a tagi adóazonosító jelét kellett megjelölni.

3. Előírhatott-e a pénztár a jogszabályi kötelező adatokon kívül többletfeltételeket a nyilatkozat érvényességéhez?

A pénztár köteles volt befogadni a jogszabályban előírt (lásd 2. kérdés) adatokkal rendelkező nyilatkozatokat.

4. Mi a következménye annak, ha nem nyilatkoztam?

A nyilatkozattétel érdekében a pénztáraknak 2011. március 1-je és 2011. március 31. közötti időszakban levélben kellett megkeresnie azokat a tagjaikat, akik nem küldtek nyilatkozatot. Ha Ön nem küldött nyilatkozatot a pénztárnak és erre vonatkozó levelet sem kapott a pénztártól, úgy javasoljuk, hogy vegye fel a kapcsolatot a pénztárral és egyeztesse velük lakcímét (levelezési címét).

Amennyiben a volt tag egyáltalán nem nyilatkozott a kifizetés módjáról, úgy a pénztár a volt tag általa ismert állandó lakcímeire fogja kiutalni az összeget. Ha a volt tag a kifizetés összegét a lakcímén nem veszi át, úgy a pénztárhoz visszaérkezett összeget a Nyugdíjbiztosítási Alap részére kell átutalni, a társadalombiztosítási egyéni számlán történő jóváírás érdekében. A postán 2011. szeptember 16-ig lehet átvenni a lakcíme

megkísérelt kézbesítéskor át nem vett összeget, a posta csak ezután küldi azt vissza a pénztárnak.

5. Mi a teendő akkor, ha a kifizetés módjával kapcsolatos nyilatkozatomban megadott lakcímem/bankszámlaszámom/önkéntes nyugdíjpénztári tagságom megváltozott?

A fenti adatokban bekövetkezett változásokról a lehető leghamarabb szükséges a pénztár igazolt tájékoztatása, ugyanis az adatszolgáltatással kapcsolatos kérelmeket a pénztárak kötelesek befogadni, és annak megfelelően kell gondoskodniuk a tagi kifizetés teljesítéséről a jogszabályi határidőn belül.

A fenti adatokban bekövetkezett változásokról a lehető leghamarabb, dokumentálható módon tájékoztassa pénztárát!

A Felügyelet e tárgykörben közleményt adott ki, melynek teljes szövege a Felügyelet honlapján, az alábbi internetes linken olvasható:

http://www.pszaf.hu/hirek_ujdonsagok/sk_110811.html

- **Hozamgarantált tőke feletti összeg mértéke**

1. Milyen összeget fog a pénztár kifizetni?

A törvény meghatározza a „visszalépő tagi kifizetéseket”, mely a **hozamgarantált tőke feletti összegből**, ill. a munkáltató és/vagy a pénztártag által esetlegesen fizetett tagdíjkiegészítés összegéből áll.

2. Hogyan számítják ki a hozamgarantált tőke feletti összeget?

A hozamgarantált tőke feletti összeg kiszámítását törvény szabályozza. Akkor van hozamgarantált tőke feletti összeg, ha a tag egyéni számlájához kapcsolódó befektetések piaci értéke az adott napon nagyobb a törvényben meghatározott módon számított összegnél. Ezt a törvény szerinti összeget úgy kell kiszámítani, hogy mekkora összegnek kellene a tag egyéni számláján lennie, ha az egyéni számláján jóváírt tagdíjbefizetéseket a mindenkori inflációnak megfelelő nagyságú hozammal fektették volna be (ez az ún. „hozamgarantált tőke”). A számítás *havi szintű* adatok alapján történik. A hozamgarantált tőke feletti összeg az egyéni számla piaci értékének és ennek a számított értéknek (hozamgarantált tőke) a különbsége. (A társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépők esetében az adott nap 2011. május 31. - lásd az alábbi 4. kérdésnél.)

Fontos megjegyezni, hogy a számítás során nem a befizetés időpontját, hanem azt az időpontot kell figyelembe venni, amikor az egyéni számlán a jóváírás ténylegesen megtörtént! Különböző okok — különösen adathiba, azonosítási problémák, stb. — miatt a két időpont között eltérés lehet.

Mint az látható, a hozamgarantált tőke feletti összeget nem az elért hozam alapján kell meghatározni. (a hozam és a hozamgarantált tőke feletti összeg közötti eltérést lásd a 3. kérdésnél.)

A számítás részletes, törvényben meghatározott módja a kérdések után lévő „Függelék”-ben található.

A pénztári eljáráshoz kapcsolódó további részletek az alábbi linken találhatóak:

http://www.pszaf.hu/data/cms2238391/vezkorlev_6_2010.pdf

3. a) Mi a különbség a hozam és a hozamgarantált tőke feletti összeg között?

A hozam a befektetés révén elért eredmény. A hozamgarantált tőke feletti összeg a hozamnak az inflációt meghaladó része.

Példa: 1000-1000 Forintot fektetünk be egy évre.

Az első befektetésen 3%-os, a másodikon 6%-os hozamot érünk el egy év alatt. Az infláció pedig 5% az év során.

Az első befektetés *hozama* 30 Ft és nincs hozamgarantált tőke feletti összege; a második befektetés *hozama* 60 Ft, amiből 50 Ft az inflációnak megfelelő hozam és 10 Ft a hozamgarantált tőke feletti összeg.

Megjegyezzük, hogy az évenkénti egyéni számla értesítőkön a pénztáraknak mindaddig a tagsági viszony tartama alatt keletkezett összes hozamról kellett tájékoztatást adniuk, korábban tehát a pénztárak nem közöltek hozamgarantált tőke feletti összegértéket.

Magánnyugdíjpénztárak esetében a hozamgarantált tőke feletti összeg meghatározásának módját lásd a fenti 2. kérdésnél.

3.b) Mely tényezőktől független, és mely tényezőktől függ, hogy keletkezett-e hozamgarantált tőke feletti összeg?

Ha a 3.a) pont szerinti esethez képest 1.000-1.000 Forint helyett 1.000.000-1.000.000 Forintot fektetünk be hasonló feltételek mellett, akkor a 3%-os befektetés esetén 30.000 Ft a hozam és nincs hozamgarantált tőke feletti összeg, a 6%-os befektetés esetén 60.000 Ft a hozam és 10.000 Ft a hozamgarantált tőke feletti összeg. Mint az látható, az, hogy egyáltalán keletkezett-e *hozamgarantált tőke feletti összeg nem függ sem a befizetés, sem a hozam nagyságától.*

Hosszabb időszak - több egymást követő befizetés – esetére hasonlóképpen *belátható az is, hogy a hozamgarantált tőke feletti összeg léte nem függ a befizetési idő hosszától sem:*

Három évig évente 1000-1000 Ft-ot (összesen 3.000-3.000 Ft-ot) fektetünk be az eddigi feltételeknek megfelelően (3, illetve 6%-os éves hozamráta, valamint 5%-os éves inflációs ráta mellett). A 3%-os hozamráta mellett 3.184 Ft-unk lesz a harmadik év végén (a hozam 184 Ft és nincs hozamgarantált tőke feletti összeg), 6%-os hozamráta mellett 3.375 Ft-unk lesz, ekkor a hozam 375 Ft, amiből a hozamgarantált tőke feletti összeg 64 Ft.

Az, hogy keletkezett-e hozamgarantált tőke feletti összeg, az elsődlegesen a befektetési hozamráta és az inflációs ráta viszonyától, arányától függ.

Megjegyezzük, hogy az évenkénti egyéni számla értesítőkön a pénztáraknak mindaddig a tagsági viszony tartama alatt keletkezett összes hozamról kellett tájékoztatást adniuk, korábban tehát a pénztárak nem közöltek hozamgarantált tőke feletti összeg értéket.

4. a) A pénztári honlapon meg tudom nézni a hozamgarantált tőke feletti összegemet. A mai összeg alacsonyabb/magasabb a múlt hetinél, hogy lehet ez?

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépéssel kapcsolatban az egyéni számlákat 2011. május 31-ei fordulónappal zárták le. Ezt megelőzően a számlához kapcsolódó befektetések értéke naponta változott, ez tükröződött az összeg változásában.

4.b) A pénztár által május 31. előtt közölt hozamgarantált tőke feletti összeg értéke megváltozott - jóval alacsonyabb, mint volt – ez hogyan lehetséges?

A pénztáraknak a hozamgarantált tőke feletti összeg pontos értékét 2011. május 31. napra, mint fordulónapra kellett meghatározniuk, ezért az ezen időpontot megelőzően csak tájékoztató jellegű értéket tudtak közölni, ami 3 ok miatt változott meg:

- a befektetések (elszámoló egységek) árfolyamának változása miatt (a megtakarítások 2011. május 31-ig még be voltak fektetve),
- a közlés időpontjától a május 31-ig figyelembe veendő infláció miatt (ez csökkentette a reálértéket),
- az esetlegesen szükségessé vált adatpontosítások miatt.

Az árfolyam és az infláció változása a számlakövetelés teljes összegére van hatással, ami végső soron a hozamgarantált tőke feletti összeg értékében jelenik meg. Mivel a hozamgarantált tőke feletti összeg a teljes számlakövetelés kis hányadát teszi ki, ezért a teljes számlakövetelés összegében bekövetkezett kismértékű változás a hozamgarantált tőke feletti összeg jelentős változásával járhat. (Lásd a fenti 2. számú, „A hozamgarantált tőke feletti összeg kiszámítása” c. kérdésnél.)

4.c) A pénztár által május 31. után közölt hozamgarantált tőke feletti összeg értéke megváltozott – ez hogyan lehetséges?

A május 31. után közölt hozamgarantált tőke feletti összeg értékének változása elsődlegesen a szükségessé vált adatpontosítások miatt következett be.

5. a) Hogyan fordulhat elő az, hogy a kollégám ugyanannyi ideje pénztártag, hasonló nagyságú fizetéssel rendelkezik, mégis a közölt hozamgarantált tőke feletti összegek jelentősen eltérnek egymástól?

A hozamgarantált tőke feletti összeg nagysága elsődlegesen három tényező időbeli alakulásától *együttesen* függ, azaz, hogy ezen tényezők értéke a tagsági viszony melyik időszakában volt magasabb, vagy alacsonyabb:

- a hozamok időbeli alakulásának hatása

Ez függ attól, hogy a tag mikor melyik pénztárnak volt tagja, illetve mikor melyik portfólió (klasszikus, kiegyensúlyozott, illetve növekedési) szerint fektették be pénztár. A pénztárak - a jogszabályi keretek között - egymástól eltérő eszközökbe fektették a tagok befizetéseit, azaz két pénztár azonos elnevezésű portfóliójában egymástól eltérő konkrét értékpapírok szerepel(het)nek.

Az előbbiek alapján tehát, amennyiben két tag egyéni számlájára minden időpontban ugyanakkora összeget fizettek be, az eltérő befektetési eredmények miatt egymástól eltérő nagyságú összeg halmozódik fel a két egyéni számlán, így hozamgarantált tőke feletti összegek is eltérnek egymástól.

- a befizetések időbeli alakulása (cash-flow hatás)

Tegyük fel, hogy két ember mindig azonos pénztárban volt tag, így a tagsági viszonyuk alatt az egyéni számlájukon lévő összeget mindig ugyanúgy fektették be. Emellett tagsági viszonyuk alatt *összesen* ugyanakkora összeget fizettek be az egyéni számlájukra, de ezen belül az egyes hónapokban ezek az összegek eltértek egymástól. Pusztán ettől az eltéréstől a két tag egyéni számláján egymástól eltérő nagyságú összeg halmozódik fel, így hozamgarantált tőke feletti összegük nagysága is el fog térni.

Egy tag esetében ez úgy érvényesül, hogy a hozamgarantált tőke feletti összeg értéke azáltal is módosulna, hogy feltételezzük, hogy azonos körülmények (hozamok, infláció) mellett a tag által mindösszesen befizetett összeg nem változna, de az egyik esetben az egyes hónapokban más-más összeg kerülne jóváírásra az egyéni számláján, mint a másik esetben.

- az infláció időbeli alakulása

A hozamgarantált tőke feletti összeg számításához minden pénztár egységesen a KSH által megadott inflációs adatokat használja. Az egyes tagok esetében a befizetések eltérő alakulása miatt az infláció hatása is más és más lesz a hozamgarantált tőke feletti összegekre.

Mint az látható a hozamgarantált tőke feletti összeg értékére számos tényező hat közvetve és közvetlenül. Ennek alapján hasonló, hasonlóknak tűnő életpályák mellett sem zárhatóak ki jelentős eltérések az egyes tagok részére járó hozamgarantált tőke feletti összegében.

5.b) Nincs vagy alacsony a hozamgarantált tőke feletti összegem, pedig hosszú ideje és/vagy magas tagdíjat fizettem és/vagy a korábbi egyéni számlaértéskön magas hozam összeg szerepelt.

Ha nincs hozamgarantált tőke feletti összeg, az azt jelenti, hogy a tagsági viszony ideje alatt a pénztári befektetések (átlagos) hozamrátája (%-os érték) alacsonyabb volt, mint ugyanebben az időszakban az (átlagos) inflációs ráta (%-os érték). Ez azt jelenti, hogy magas hozam összeg esetén is lehetséges, hogy nem keletkezett hozamgarantált tőke feletti összeg.

A hozamgarantált tőke feletti összeg értéke önmagában nem függ össze a befizetett összegek nagyságával, ha nem keletkezett hozamgarantált tőke feletti összeg, akkor többszörös befizetés esetén sem keletkezett volna. Ugyanígy a hozamgarantált tőke feletti összeg értéke alapvetően nincs összefüggésben a befizetési időtartam hosszával sem. Továbbá a hozamgarantált tőke feletti összeg nem az elért hozam összeg alapján

határozható meg, hanem a „Függelék” szerinti eljárással. Lásd a fenti 3.a) és 3.b) kérdésnél található számpéldákat.

5.c) Az előző években az egyéni számla egyenleg értesítőben magas hozam összeg szerepelt, most pedig nincs, vagy nagyon kicsi a hozamgarantált tőke feletti összeg.

A pénztárak korábban csak a hozam (nem a hozamgarantált tőke feletti összeg) értékét közölték az egyéni számla értesítőben, hozamgarantált tőke feletti összeg adatot legelőször ez év (2011.) folyamán kellett meghatározniuk, korábban tehát a pénztárak nem közöltek hozamgarantált tőke feletti összeg értéket. A hozamgarantált tőke feletti összeg és a hozam nem ugyanaz. A hozamgarantált tőke feletti összeg léte nem a hozam nagyságától függ. (Lásd a fenti 3.a) kérdésnél található számpéldát.)

5.d) Átléptem egyik pénztárból a másikba. Az előző pénztárban az egyéni számla egyenleg értesítőben magas hozam összeg szerepelt, az új pénztárban pedig nincs, vagy nagyon kicsi a hozamgarantált tőke feletti összeg, mi történt az összeggel?

A pénztárak korábban csak a hozam (nem a hozamgarantált tőke feletti összeg) értékét közölték az egyéni számla értesítőben, hozamgarantált tőke feletti összeg adatot legelőször ez év (2011.) folyamán kellett meghatározniuk, korábban tehát a pénztárak nem közöltek hozamgarantált tőke feletti összeg értéket. A hozamgarantált tőke feletti összeg és a hozam nem ugyanaz. A hozamgarantált tőke feletti összeg léte nem a hozam nagyságától függ. (Lásd a fenti 3.a) és 3.b) kérdésnél található számpéldákat.)

Átlépés esetén a hozamgarantált tőke feletti összeg a korábbi és a legutolsó pénztárbeli folyamatok együttes eredményeként alakult ki. (Lásd a fenti 2. számú, „A hozamgarantált tőke feletti összeg kiszámítása” c. kérdésnél.)

6. a) Hogy tudtam volna dönteni a hozamgarantált tőke feletti összeg kifizetéséről, ha nem tudták/nem akarták megmondani, hogy mekkora összegről van szó?

A hozamgarantált tőke feletti összeg tényleges összegét a taggal való elszámolás fordulónapjára kellett kiszámítani. A fordulónap minden tag esetén május 31. volt, melyet megelőzően a pénztár nem tudott konkrét adatot adni, mert a befektetések értékének meghatározása a fordulónapot követően volt lehetséges. A törvény nem kötelezte a pénztárat arra, hogy a hozamgarantált tőke feletti összeg értékéről előzetesen tájékoztatást adjon, a pénztár – döntésétől függően – tájékoztatást adhatott az összeg *várható* nagyságáról. Mivel a hozamgarantált tőke feletti összeg pontos, végleges értéke május 31-re vonatkozóan került meghatározásra, az előzetesen, tájékoztatásul - akár levélben, akár a pénztár honlapján - kapott érték változhatott, növekedhetett, illetve csökkenhetett.

6.b) A pénztár eddig sem egyéni számla értesítőt, sem a hozamgarantált tőke feletti összeg értékére vonatkozó értesítést nem küldött 2011-ben – szabályos ez?

A jogszabályi rendelkezések alapján az éves egyéni számla értesítőket 2011-ben a korábban szokásos február vége helyett a hozamgarantált tőke feletti összeg és a

tagdíjkiegészítés kifizetését követő 5 munkanapon belül (legkésőbb augusztus 31-ig) kell a pénztáraknak megküldeniük. Ennek tartalmaznia kell a 2010. és 2011. évre vonatkozó egyéni számla értesítőket és a hozamgarantált tőke feletti összeggel, valamint a visszajáró tagdíjkiegészítéssel kapcsolatos elszámolás főbb adatait is. Ezt minden tagnak meg kell küldeni, függetlenül attól, hogy jár-e neki hozamgarantált tőke feletti összeg, illetve tagdíjkiegészítés vagy sem.

A hozamgarantált tőke feletti összeg értékére vonatkozó előzetes tájékoztatási kötelezettsége nincs a pénztáraknak, de saját döntésük szerint adhattak ilyen tájékoztatást.

7. Visszaléptem a TB rendszerbe március 1. napjával, de a pénztár továbbra is használta a pénzemet, hogyan lehetséges ez?

A tagsági jogviszony megszűnése és a taggal való elszámolás időpontja – a jogszabályi előírás szerint – eltért egymástól. A tagsági jogviszony március 1-jével szűnt meg, az elszámolást viszont május 31-i fordulónapra kellett a pénztárnak elvégeznie. A fordulónappal történő lezárásig a pénztárnak továbbra is kötelessége volt a törvényi előírások, ill. az elfogadott befektetési politikája alapján a tagok pénzét kezelni.

8. Visszaléptem a TB rendszerbe. Ezután válthattam-e még portfóliót azelőtt, hogy a pénztár visszautalta a pénzemet a TB-be?”

Tagsági jogviszonya március 1. napjával megszűnt, ezért portfólióváltást már nem tudott kezdeményezni, így pénze (egyéni számlakövetelése) a hozamgarantált tőke feletti összeg meghatározásának napjáig (május 31.) abban a portfólióban maradt, amiben a tagsági viszony megszűnésekor volt.

III. Tagsági viszony

1. Visszaléptem a TB rendszerbe, mikor szűnt meg a tagsági jogviszonyom, február 28-án vagy március 1-jén?

A tagsági jogviszony a törvényi rendelkezés szerint március 1. napjával szűnik meg, tehát február 28. az utolsó pénztártagsági jogviszonyban töltött nap, március 1. napjától kezdődően a visszalépők az állami TB rendszer tagjai.

2. Mikor lesznek az Ügyfélkapun lekérdezhető adatok a március 1-jei változásokkal frissítve?

Az Ügyfélkapun elérhető nyilvántartás a pénztárak adatszolgáltatása alapján frissül. A magán-nyugdíjpénztári rendszerben maradó tagok nyilatkozatainak teljes körű feldolgozását követően lesznek az adatok hatályosak.

3. Nem tudom, hol vagyok (voltam) pénztártag. Hogy lehet ezt kideríteni?

Amennyiben rendelkezik Ügyfélkapu regisztrációval, úgy a www.magyarorszag.hu oldalon lekérdezheti pénztártagságát. Ha ilyennel nem rendelkezik, úgy személyesen (fényképes személyazonosító igazolvány, TAJ

kártya birtokában) kell felkeresnie Ügyfélszolgálatunkat (elérhetőség, nyitva tartás: http://www.pszaf.hu/fogyasztoknak/ugyfelszolgalat/ugyfelszolg_info.html).

Munkáltatóként szintén lehetőség van Ügyfélkapun keresztüli lekérdezésre munkavállalóira vonatkozóan, ill. Ügyfélszolgálatunk megkeresésére. Ehhez írásban benyújtott, cégszerű aláírással ellátott, hivatalos kérelemmel együtt az adatkérés célját és jogalapját igazoló, a foglalkoztató és nevezettek között létrejött, jogviszonyt tanúsító okiratot (pl. munkaszerződés, megbízási szerződés) is csatolnia kell. Fax: 06(1)/489-9542

Fontos, hogy Ügyfélkapun keresztül a pénztártagság létezésére, és az aktuális pénztárra vonatkozó adatok ismerhetők meg. A tagsági viszony teljes történetének lekérdezése a Felügyelet Ügyfélszolgálatán kiadott igazolással lehetséges.

IV. Önellenőrzés, tagdíj/járulék bevallás

1. A korábbi hatályos szabályok szerint pályakezdőként be kellett volna lépnem a magánnyugdíjpénztárba, de nem léptem be. Létre kell-e hozni utólag a tagságot?

Aki 1998. január 1-je és 2010. november 2. között hatályos rendelkezések szerint pályakezdőnek minősült, de pénztártagsága 2010. november 2-áig nem jött létre, már csak önkéntesen létesíthetett pénztártagságot. Tehát a korábbi szabályozástól eltérően 2010. november 2. követően már nem kell visszamenőlegesen létrehozni a pénztártagságot.

2. Kell-e önellenőrzést végezni, ha rossz pénztárba utalt a munkáltató?

Amennyiben pénztári átlépés után a munkáltató továbbra is a régi pénztárba utalt:

Az egyik pénztárból a másik pénztárba átlépett vagy a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépett pénztártagra vonatkozóan 1998. január 1-je és 2010. december 31-e közötti bevallási időszakra tévesen az átadó pénztárhoz benyújtott bevallásokat és beérkezett befizetéseket az átadó pénztár feldolgozza, és azt a tag egyéni számláján kimutatja. A tagsági jogviszony megszűnését követően könyvelt tagi követelés összegét a pénztár a Pénztárak Központi Nyilvántartásával történt egyeztetést követően az átlépés szabályai szerint átutalja a pénztártag aktuális pénztárába, illetőleg a Nyugdíjbiztosítási Alap részére. A rendezésről a pénztár - az adatátadás módjáról kötött megállapodásban foglaltaknak megfelelően - értesíti az állami adóhatóságot is. Ezekben az esetekben tehát a foglalkoztatóknak önellenőrzési, helyesbítési kötelezettségük nincs.

Minden egyéb esetben:

2011. március 12-étől hatályos az a törvényi rendelkezés, mely szerint, ha a biztosított pénztártagsági jogviszonya a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépés miatt már nem áll fenn, a visszalépést megelőző időszakban tévesen megállapított nyugdíjjárulék és tagdíj önellenőrzését nyugdíjjárulék önellenőrzésként kell elvégezni, feltéve, hogy ennek eredményeként a

nyugdíjjárulék összege az eredetileg bevallott nyugdíjjárulék és tagdíj együttes összegéhez képest változik.

V. **A hozamgarantált tőke feletti összeg és a tagdíjkiegészítés kifizetése, átvétele, ellenőrzése, jogorvoslati lehetőség**

1. Mikor fizetik ki a hozamgarantált tőke feletti összeget?

A pénztáraknak a hozamgarantált tőke feletti összeget 2011. augusztus 31-ig kell kifizetniük. A tagok közötti sorrendet a pénztárak határozzák meg.

2. Mi a teendő, ha a lakcímre küldött hozamot valaki nem tudta átvenni?

A postán 2011. szeptember 16-ig lehet átvenni a kézbesítéskor át nem vett összeget, a posta csak ezután küldi vissza a pénztárnak az összeget.

Amennyiben a kézbesítés időszakában a volt pénztártag nem tartózkodik a lakhelyén, a kifizetések zökkenőmentes teljesítése érdekében a Magyar Posta lehetőséget biztosít arra, hogy a kiutalt összegeket — a pénztári utalás időpontjától függetlenül — 2011. szeptember 16-ig vegyék át a jogosultak, illetve a hozamgarantált tőke feletti összeg felvételére maguk helyett meghatalmazottat bizzanak meg. Az erre rendszeresített nyomtatványok rendelkezésre állnak a postákon.

3. Hogyan lehet a hozamgarantált tőke feletti összeg értékét ellenőrizni?

Célszerű a pénztártól havi részletezésű elszámolást kérni a hozamgarantált tőke feletti összeg kiszámításáról. Lásd a hozamgarantált tőke feletti összeg kiszámítására vonatkozó részt (II. fejezet) és a Függelékét.

A részletes elszámolás alapján ellenőrizhetők a befizetési adatok – összevetve például az éves egyéni számlaértesítőkből megtalálható befizetési adatokkal, illetve a munkáltatótól kapott jövedelemigazoláson szereplő adatokkal. *Fontos megjegyezni, hogy a számítás során nem a befizetés időpontját, hanem azt az időpontot kell figyelembe venni, amikor az egyéni számlán történő jóváírás ténylegesen megtörtént!*

4. Miből következhet az, hogy a számlaértesítőben egyes befizetési soroknál „0” érték szerepel?

A jóváírt tagdíjak ellenőrzéséhez hasznos tudni az alábbiakat:

- az egy adott havi (tárgyhó) jövedelem alapján fizetendő tagdíjat a következő hónap (tárgyhót követő hónap) elején kell bevallani és megfizetni;
- a befizetett tagdíjakból a pénztárak néhány százalékot működési és likviditási tartalék képzésére fordíthatnak, ennek mértékét a pénztár közgyűlése határozta meg a jogszabályok adta keretek között – ennek eredményeként a tag egyéni számláján nem a teljes befizetés, hanem annak a működési és likviditási tartalékra eső hányaddal csökkentett része került jóváírásra;
- annak, hogy a pénztártól kapott havi részletezésű elszámolásban olyan hónapban található „0” érték, amikor elvileg tagdíj jóváírásnak kellett történnie több oka is lehet:
 - a tagdíj levonásra és bevallásra került, de ténylegesen nem lett megfizetve a pénztár felé;

- a befizetéshez tartozó bevallás hibás volt — például a benne szereplő adatok ellentmondásosak, hiányosak voltak —, vagy a tagot és a részére járó befizetést nem lehetett egyértelműen egymáshoz rendelni. Az ilyen típusú problémák rendezése több hónapot is igénybe vehetett, így lehet, hogy az elszámolásban szereplő későbbi befizetéssel együtt került jóváírásra.

Ezek alapján a „0” tartalmú sorok megfelelőségének tisztázása csak egyedileg lehetséges, amiben célszerűvé válhat a szereplők — a tag, a tag munkáltatója, a pénztár, illetve a bevallásokat fogadó Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV), korábban APEH — közötti egyeztetés.

Az egyéni számlához kapcsolódó befektetések május 31-i értéke — megtalálható a hozamgarantált tőke feletti összegek kifizetése után 2011. augusztus 31-ig megküldendő értesítésben — összevethető a 2011. évre vonatkozó egyéni számlaértesítőben található elszámoló egység darabszáma és a pénztár adott portfóliója elszámoló egységének 2011. május 31-i árfolyama értékének szorzatával.

Az elszámoló egységek napi árfolyam adatai a Felügyelet honlapján (www.pszaf.hu) az alábbi internetes linken érhetők el:

<http://apps.pszaf.hu/penztarfolyam/DailyList.aspx>

5. Mit tegyek, ha vitatom a hozamgarantált tőke feletti összeg értékét?

Célszerű a pénztártól havi részletezésű elszámolást kérni a hozamgarantált tőke feletti összeg kiszámításáról. Lásd a hozamgarantált tőke feletti összeg kiszámítására vonatkozó részt (II. fejezet) és a Függelékét.

Ha a pénztár elszámolását nem fogadja el, akkor az ügyben kizárólag bírósághoz fordulhat.

A hozamgarantált tőke feletti összeg értékével kapcsolatos jogvitás kérdésben a Felügyelet a vonatkozó jogszabályi előírások alapján hatáskörrel nem rendelkezik.

FÜGGELÉK

A magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvénynek (Mpt.) a hozamgarantált tőke feletti összeg kiszámítására vonatkozó rendelkezései

„4.§ (2) E törvény alkalmazásában:

...

zsj) hozamgarantált tőke: a pénztártag életjáradékra váltandó egyéni számlaegyenlegének 3. számú mellékletben foglaltak szerint kiszámított legkisebb összege, melyet a Pénztárak Garanciaalapja a szolgáltatás megállapításakor az e törvényben meghatározott feltételek szerint garantál,

zsk) visszalépő tagi kifizetések: a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépés esetén a tag jogosult a követelésének részét képező **egyéni számla-egyenleg tagdíjbefizetése alapján kiszámított, a zsj) pontban meghatározott hozamgarantált tőke összege feletti összegének** és a pénztártagságának ideje alatt befizetett tagdíjkiegészítés összegének felvételére, vagy annak önkéntes kölcsönös nyugdíjbiztosító pénztárnál vezetett tagi számláján, vagy a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben létrejövő egyéni számláján történő jóváírására.”

A hozamgarantált tőke feletti összeg (vastagítással jelölve) értéke tehát egy adott napon* a számlakövetelés - piaci - értékének és a - lejjebb található képlet szerint számított - hozamgarantált tőke értékének különbsége.

Hozamgarantált tőke feletti összeg akkor keletkezett, ha a követelés piaci értéke nagyobb a számított értéknél.

* A hozamgarantált tőke feletti összeg értékét az Mpt. 24.§ (11) és (14) bekezdése szerint 2011. május 31-i állapot szerint kell kiszámítani:

„(11) A pénztár a függő tételként nyilvántartott tagdíjbefizetéseket és azok hozamait, valamint a visszalépő tagok 2011. május 31-ére mint fordulónapra vonatkozó piaci értékelés szerint számított követeléseinek értékét ...”

„(14) A visszalépő tagi kifizetések megállapításánál a hozamgarantált tőke összegét a 3. számú mellékletben szereplő képlet alkalmazásával kell számítani azzal, hogy

a) a számítás fordulónapjaként 2011. május 31-ét,

b) 2011. május hónapra a KSH által közzétett, 2011. áprilisa vonatkozó inflációs rátát kell alkalmazni.”

A hozamgarantált tőke kiszámítása

„3. számú melléklet az 1997. évi LXXXII. törvényhez

A pénztárnak a pénztártagot megillető hozamgarantált tőke összegét a következő képlet szerint kell kiszámítania:

$$HT_n = \sum_{i=1}^n (b_i \times cpi_i),$$

ahol:

HT_n = a hozamgarantált tőke összege, ha a pénztártagság n naptári hónapon keresztül állt fenn (azokat a hónapokat is beleértve, amelyeknek nem teljes időszakában állt fenn a tagsági jogviszony);

b_i = a pénztártagság i. hónapjában a tag egyéni számláján jóváírt kötelező és kiegészítő tagdíjbefizetés összege;

cpi_i = a pénztartás i. hónapjának utolsó napja és a tagsági jogviszony utolsó napját megelőző hónap közötti időszakra vonatkozó, a KSH által közölt, előző hónaphoz mért fogyasztói árindexek szorzatával képzett inflációs ráta értéke.”

A számlakövetelés piaci értékének meghatározása

Az Ön egyéni számlájához kapcsolódóan nyilvántartott ún. elszámoló egységek darabszámát meg kell szorozni ugyanezen elszámoló egységek adott napi (2011. május 31.) árfolyamával (a pénztár azon portfóliója elszámoló egységének árfolyamával, amelyik portfólióban (klasszikus, kiegyensúlyozott vagy növekedési) az Ön megtakarítása található).

Elszámoló egységeinek számáról a pénztár tud felvilágosítást adni, illetve az megtalálható a 2011. évre vonatkozó egyéni számla értesítőben.

Az elszámoló egységek napi árfolyam adatai a Felügyelet honlapján (www.pszaf.hu) az alábbi internetes linken érhetők el:

<http://apps.pszaf.hu/penztarfolyam/DailyList.aspx>